UDK 821.163.6’367.625
Tatjana Marvin
Filozofska fakulteta v Ljubljani

O OPISNEM DELEŽNIKU NA *-L* V SLOVENŠČINI

Prispevek obravnava morfološko zgradbo opisnega deležnika na *-l* v slovenščini s poskusom natančne opredelitve morfosintaktičnega pomena obrazila *-l*. Članek zagovarja tezo, da je to obrazilo kot slovarska enota glede časovnosti in aspektualnosti morfosintaktično neoznačeno in je vstavljeno na deležniško mesto v skladnji samo zato, ker druga, morfosintaktično bolj specifično označena deležniška obrazila na to mesto ne morejo biti vstavljena.

The article treats the morphological structure of the *l*-participle in Slovene, aiming to define in detail the morpho-syntactic meaning of the suffix *-l*. The author maintains that the suffix as a lexicographic unit is morho-syntactically unmarked in terms of tense and aspect, but is consigned to the participial position in syntax because other, morpho-syntactically more specifically marked participial suffixes cannot be consigned to this position.

Ključne besede: opisni deležnik, glagolski čas, morfologija

Key words: *l*-participle, verbal tense, morphology

1 Uvod

Opisni deležnik na *-l* je ena od najpogosteje rabljenih in najbolj produktivnih oblik v slovenščini. V nasprotju z nekaterimi drugimi deležniki, kjer je možnost oblike pogojena s prehodnostjo glagola (npr. trpni deležnik: *kupljen*, **dogajan*) oz. je raba z nekaterimi glagoli nekoliko nenavadna (npr. deležnik na *-ši*: *bivša žena*, *?vstopivši gostje*, *?zaletevši se avtomobili*, *?prišević gostje*, *?izstopivši potniki*) ima prav vsak glagol ustrezni opisni deležnik na *-l* (*kupil*, *dogajal*, *vstopil*, *zaletel*, *prišel*, *izstopil*). Opisni deležnik na *-l* služi za tvorjenje zloženih glagolskih oblik: če mu dodamo povedni sedanjik pomožnega glagola, dobimo preteklik (*sem delal*); če mu dodamo prihodnjik *bom*, dobimo prihodnjik (*bom delal*); če mu dodamo tvorni preteklik pomožnega glagola, dobimo predpreteklik (*sem bil delal*); če mu dodamo *bi*, dobimo pogojnik (*bi delal*); če mu dodamo sedanji pogojnik pomožnega glagola, dobimo pretekli pogojnik (*bi bil delal*). Omenjene oblike so zbrane v spodnji razpredelnici.

Preglednica zloženih tvornih glagolskih oblik:

Oblika/Naklon	**Povedni**	**Pogojni**
Sedanjik		*delal bi*
Preteklik	*delal sem*	*delal bi bil*
Prihodnjik	*delal bom*	
Predpreteklik	*delal sem bil*	

Morfološko je opisni deležnik na *-l* sestavljen najmanj iz glagolskega korena z glagolsko pripono, obrazila *-l* ter končnice za ujemanje po spolu in številu, kot je razvidno iz primera (1).

(1) *delala*
del-a -*l* -a
koren-gl. pripona + deležniško obrazilo + ujemanje ednina, ženski spol

delale
del-a -*l* -e
koren-gl. pripona + deležniško obrazilo + ujemanje množina, ženski spol

Če v omenjenih primerih vidimo končnici oz. morfema *-a* in *-e* kot nosilki slovničnega pomena 'ednina ženski spol' oz. 'množina ženski spol', se takoj zastavi vprašanje, če lahko podobno opišemo tudi vsebino obrazila za deležnik, morfema *-l*. Slovenska slovnica, Toporišič (2000), se o tovrstnem pomenu ne sprašuje, oz. ga ne poskuša opredeliti razen na mestu, kjer posredno nakaže, da je v določenih primerih deležniško obrazilo *-l* nosilec pomena preteklosti. »Opisni deležnik na *-l* se rabi samo za opisovanje tvornih časov (*delal sem*, *delal bom*, *delal sem bil*) in naklonov (*delal bi*, *delal bi bil*) (posebnost je pomožnik v zvezah, kot *je bil tepen* ali *bi bil tepen*, kjer *bil* izraža preteklost trpno izraženega dejanja *tepsti*)…« Toporišič (2000: 404).

V tem prispevku bom zagovarjala tezo, da deležniško obrazilo *-l* ne more biti nosilec nobenega morfosintaktičnega pomena za glagolski čas, niti pomena za preteklost v omenjenih izjemnih primerih. To utemeljujem s številnimi okolji, v katerih se to obrazilo pojavlja, ki niso konsistentna s pomenom preteklosti. Nadalje bom poskušala pokazati, da je to obrazilo kot slovarska enota glede časovnosti in aspektualnosti morfosintaktično popolnoma neoznačeno in je vstavljeno na deležniško mesto v skladnji samo zato, ker druga, morfosintaktično bolj specifično označena deležniška obrazila, npr. *-č* ali *-ši*, na to mesto ne morejo biti vstavljena.[1] Tovrstna analiza slovenskega opisnega deležnika na *-l* je lep dokaz, da morfema ne moremo pojmovati kot najmanjše zveze iste oblike in pomena, temveč moramo upoštevati, da je pomen razpršen med skladenjsko zgradbo strukture, v kateri se nek morfem nahaja, in dejansko enoto iz slovarja, ki jo na to mesto vstavimo, kot trdita Halle in Marantz (1993).[2] V konkretnem primeru gre za to, da sama slovarska enota *-l*, kljub temu, da sodeluje pri tvorbi časov, ne nosi nobene časovne morfosintaktične oznake, na mesto deležniške končnice pa je vstavljena v odsotnosti kakšne druge, bolj specifično označene oblike. Pomen glagolskih časov

[1] V tem delu se ne bom opredelila glede morfosintaktičnih oznak, ki jih najdemo na morfemih *-č* in *-ši*. Zelo grob opis bi bil, da deležnik na *-č* nosi morfosintaktično oznako nedovršnosti in istodobnosti, deležnik na *-ši* pa dovršnosti in predodobnosti. Podroben opis rabe in zgodovinskega razvoja teh končnic se nahaja v Jesenšek (1998). Deležnik na *-n/-t* pa zahteva trpniško skladnjo in zato ne 'tekmuje' neposredno z deležniki, ki jih najdemo v skladenjskih zgradbah s tvornikom.

[2] Na dejstvo, da je pri morfemu nujno ločiti njegovo obliko od njegove funkcije, opozarja tudi Beard (1976, 1995).

pa dobimo iz skladenjske zgradbe sestavljenega časa.[3] V tem smislu je poimenovanje »opisni deležnik na *-l*«, kot ga najdemo v Toporišič (2000), popolnoma ustrezno, saj ne implicira nobenega posebnega pomena, ki bi ga to obrazilo imelo na sebi že kot slovarska enota.

2 Opisni deležnik na *-l* in izražanje preteklega časa

V tem delu članka si bomo pogledali, zakaj morfem *-l* kot tak ne more na sebi nositi morfosintaktične oznake za preteklost niti v že zgoraj omenjenih izjemnih primerih iz Toporišič (2000):[4]

(2) a. bi bil tepen
b. je bil tepen

Najprej ugotovimo naslednje: primer (2a) je lahko v preteklem času – (3a), ne pa nujno, kajti isti deležnik sodeluje tudi pri obliki, ki izraža prihodnost – (3b), oz. bližnjo prihodnost – (3c). Iz teh dejstev sledi, da za pomen preteklosti ne more biti odgovoren bil in posledično morfem *-l*.

(3) a. Lojze bi včeraj bil tepen, če ne bi posredoval njegov prijatelj Mirko.
b. Lojze bi jutri bil tepen, če ne bi danes zanj posredoval njegov prijatelj Mirko.
c. Bi rad bil tepen? (kot grožnja)

Drugače je pri primeru (2b), saj ta res lahko izraža samo pretekli čas, kar pokaže nesprejemljivost rabe s prislovnim določilom za izražanje prihodnosti:

(4) a. Lojze je bil tepen včeraj.
b.*Lojze je bil tepen jutri.

Vendar, če trdimo, da je preteklost izražena z obliko opisni deležnik na *-l* za pomožni glagol, potem bi mogli trditi isto tudi za ostale glagole, npr. za pojedel v (5):

(5) Medved je pojedel polno skledo medu.

V primeru (5), kjer se preteklost izraža s sestavljeno obliko *je pojedel*, preteklost ne more biti izražena s pomožnikom *je*, saj je ta v sedanjiški obliki, torej bi morda lahko trdili, da je izražena z deležnikom. Vendar to ne more biti res, saj se ista oblika pojavlja še v mnogih drugih sestavljenih časih, ki niso pretekliški:

[3] Slovar je v teoriji, ki jo privzamem v tem delu, definiran kot nabor korenov in obrazil, ki sodelujejo pri tvorbi besed oz. njihovih oblik.

[4] Podobno obravnavo opisane problematike, vendar z drugačno predlagano rešitvijo, najdemo v Spencer (2001). O tem, da se maloštevilne slovenske osebne glagolske oblike uporabljajo za govorjenje o besedilnih svetovih, ki so glede na govorca v trenutku govorjenja različno časovno umeščeni, govori tudi Miklič (2001).

(6) Medved bo pojedel polno skledo medu. prihodnjik
Medved bi pojedel polno skledo medu. pogojnik

3 Kaj torej sploh izraža morfem *-l*?

Vidimo torej, da morfem *-l* ne more izražati preteklosti, saj bi to pomenilo, da je preteklost nujno izražena tudi v prihodnjiku in pogojniku, kar pa ne drži. Zastavita se dve vprašanji. Če ta morfem kot slovarska enota ne nosi na sebi morfosintaktične oznake za preteklost, katere oznake sploh nosi? In če preteklost ni izražena z nobenim morfemom, kako potem sploh pridemo do tega, da ima slovenščina pretekli in predpretekli čas s pripadajočima oblikama (*sem delal*, *sem bil dela*l) in da se preteklost izraža tudi v pogojniku (*bi bil delal*)?

3.1 Formalni zapis glagolskih časov

Začnimo najprej z odgovorom na drugo vprašanje, pri katerem se bom oprla na tvorbeno-pretvorbeni model jezikoslovja in teorijo časov, kot je podana v Giorgi in Pianesi (1997). Giorgi in Pianesi (1997) združita minimalistični model tvorbene skladnje kot v Chomsky (1995) s teorijo časov, kot jo najdemo v Reichenbach (1947). Slednja temelji na entitetah, kot so G (točka govorjenja, angl. S, *point of speech*), D (točka dogodka, angl. E, *point of the event*) in R (referenčna točka, angl. R, *point of reference*) ter binarnimi odnosi med njimi kot simultanost (npr. točka govorjenja je simultana s točko dogodka: G, D) in preddobnost (npr. točka govorjenja je preddobna točki dogodka: G_D). Te kombinacije nam dajo relativno omejen nabor časov, kot je razvidno iz (7), Hornstein (1990), Giorgi and Pianesi (1997).[5]

(7)

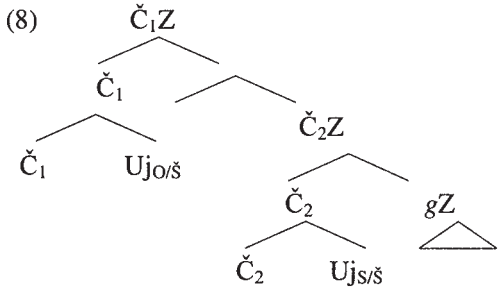
sedanjik:	(G, R) • (R,D) = G, R, D
preteklik:	(R_G) • (D, R) = D, R_G
prihodnjik:	(G_R) • (R, D) = G_R, D
perfekt:	(G, R) • (D_R) = D_G,R
prihodnjiški perfekt:	(G_R) • (D_R)
predpreteklik:	(R_G) • (D_R) = D_R_G
prihodnjik v preteklosti:	(R_G) • (R_D)
bližnja prihodnost:	(G,R) • (R_D) = G, R_D
daljna prihodnost:	(G_R) • (R_D) = G_R_D

Giorgi in Pianesi zagovarjata tezo, da se določene kombinacije teh časovnih odnosov nahajajo v dveh sintaktičnih jedrih, natančneje v časovnih jedrih $Č_1$ in $Č_2$. $Č_1$, ki je v drevesu višje jedro, leksikalizira časovni odnos med G/R, medtem ko $Č_2$ leksikalizira odnos D/R. Osnovna struktura sestavljenega časa tako izgleda kot v (8), kjer se jedru

[5] Ni nujno, da v jeziku dejansko najdemo morfološko realizacijo celotnega nabora glagolskih časov; ena oblika lahko izraža več glagolskih časov. V slovenščini npr. oblika iz sedanjika pomožnika in opisnega deležnika na *-l* izraža tako preteklik kot perfekt.

$Č_1$ pridruži še ujemanje po osebi in številu (kar se udejanja kot pomožni glagol), jedru $Č_2$ pa ujemanje po spolu in številu (kar se udejanja kot deležnik).[6]

(8)

Najprej si preko tega teoretičnega okvira poglejmo čas, ki je sestavljen iz pomožnika v sedanjiku ter opisnega deležnika na *-l*. V slovenščini je ta kombinacija največkrat kar preteklik, vendar se lahko uporablja tudi kot perfekt, Toporišič (2000). V primeru (9a) je razumljena kot preteklik, v (9b) pa je rabljena v perfektivnem pomenu.

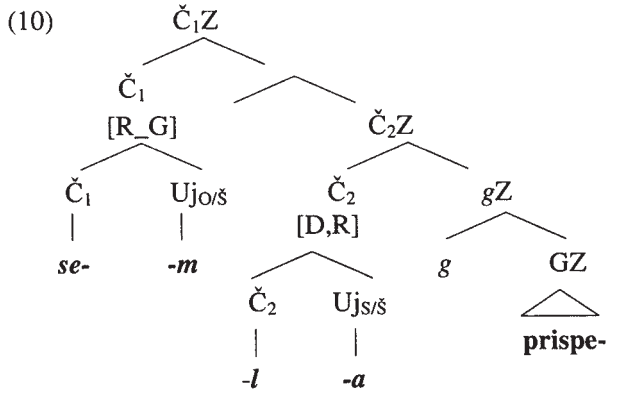
(9) a. Ladja je prispela včeraj ob petih.
b. Ladja je prispela. (v pomenu 'Ladja je tu')

Če je ta oblika pretekliška, so oznake na časovnih jedrih naslednje: $Č_1$ nosi oznako (R_G), $Č_2$ pa oznako (D, R). V primeru, da ta oblika izraža pomen perfekta, je $Č_1$ označeno kot (G,R), $Č_2$ pa kot (D_R). To ponazarjata drevesi v (10), (*sem prispela* kot preteklik), in (11), (*sem prispela* kot perfekt).[7]

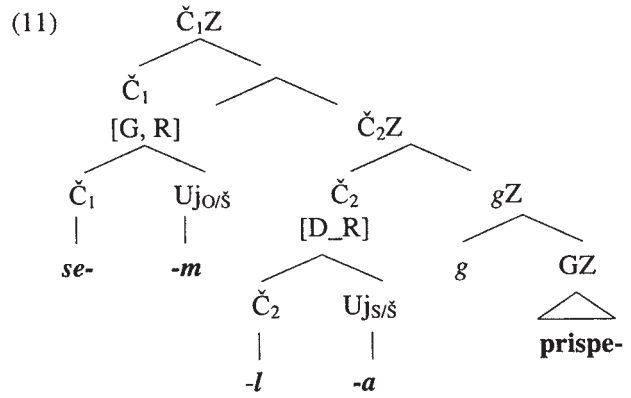
[6] S $Č_1Z$ v tvorbeno-pretvorbenem pristopu označujemo časovno zvezo, ki se udejanji kot pomožnik, s $Č_2Z$ pa za časovno zvezo, ki se udejanji kot deležnik. Oznaka *g*Z v tvorbeno-pretvorbenem pristopu označuje funkcionalno glagolsko zvezo, ki uvaja skladenjsko mesto zunanjega argumenta (skladenjska vloga *vršilec*) in ima za dopolnilo glagolsko zvezo GZ, tj. zvezo glagola in notranjega argumenta (skladenjska vloga *prizadeto*). $Uj_{O/š}$ je oznaka za ujemanje po osebi in številu, $Uj_{S/š}$ pa oznaka za ujemanje po spolu in številu.

[7] Drevesa so predstavljena pred ustrezno operacijo *Premesti* (zaporedje morfemov: *l-a-prispe*), ki glagolsko jedro premakne na ustrezno mesto v skladnji, kar nam da končno obliko (zaporedje morfemov: *prispe-l-a*). Uporabljena je ženska oblika za prvo osebo, saj sta v njej razvidna tako končnica za ujemanje po osebi in številu (*-m*) kot končnica za ujemanje po spolu in številu (*-a*).

(10)

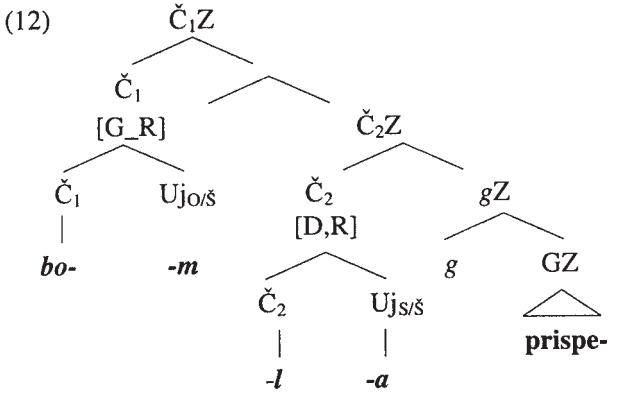

(11)

Poglejmo si še primer za prihodnjik, čas, ki je v slovenščini sestavljen iz pomožnega glagola v prihodnjiku ter opisnega deležnika na *-l* (*bom prispela*). V tem primeru je oznaka na $Č_1$ (G_R), oznaka na $Č_2$ pa (D, R), kar ponazorimo z drevesom v (12):

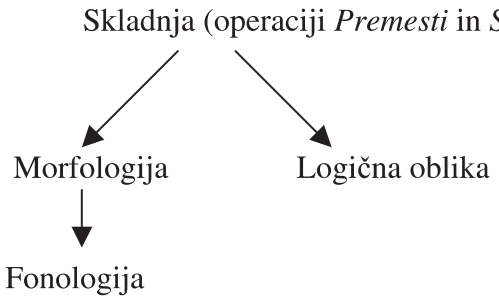
(12)

3.2 Mesto za *-l*

V tem razdelku bom poskušala opredeliti odnos med slovarsko enoto *-l* in jedrom $Č_2$, ki ga ta enota udejanja. Pri tem se opiram na teoretična izhodišča t.i. »razpršene morfologije«, Halle in Marantz (1993), Halle (1997), Marantz (1997), kjer je slovnica urejena kot v (13).

(13)

Tvorjenje besed v tem modelu ne poteka v eni sami komponenti, temveč je razpršeno med več komponentami. Osnovni princip je t. i. »pozno vstavljanje« slovarskih enot v zgradbe, ki jih izdela skladenjska ravnina, pri čemer je glavno vodilo ideja, da skladnja operira s snopi morfosintaktičnih oznak, ki se nahajajo v jedrih besednih zvez, in ne z morfemi kot enotami z glasovno podobo in pomenom v sosirjanskem smislu. Z drugimi besedami, najprej v skladenjski komponenti zgradimo drevesa z morfosintaktičnimi oznakami, potem pa v jedra teh dreves vstavimo slovarske enote.[8]

Skladnja torej izdela prostore, kamor se vstavijo slovarske enote, tj. enote z (morebitnimi) morfosintaktičnimi oznakami oziroma leksikalnim pomenom in pridruženo glasovno verigo. Vstavljanje slovarskih enot v skladenjske enote poteka po t.i. »principu podmnožice«, ki poskrbi, da je tista slovarska enota, ki nosi največjo podmnožico oznak, vsebovanih tudi v skladenjskem mestu, dejansko tudi vstavljena na to skladenjsko mesto. V (14) povzemam »princip podmnožice« po Halle (1997):

(14) Princip podmnožice

Fonološka komponenta slovarske enote je vstavljena na določeno mesto v skladnji, če se oznake na slovarski enoti ujemajo z oznakami na skladenjskem mestu ali pa so podmnožica oznak na skladenjskem mestu. Slovarska enota ne more biti vstavljena, če vsebuje oznake, ki jih skladenjsko mesto ne vsebuje. Kjer več slovarskih enot zadosti pogojem za vstavitev, se na skladenjsko mesto vstavi enota, ki se s skladenjskim mestom ujema v največ oznakah.

[8] Skladenjska drevesa in njihova jedra so lahko pred vstavljanjem slovarskih enot lahko preoblikovana s strani morfološke komponente, npr. morfološko pravilo lahko izbriše ali preoblikuje kakšno morfosintaktično oznako. Tovrstne spremembe niso relevantne za konkretno raziskavo, zato v tem delu ne bodo podrobno obravnavane.

Za razvijanje naše analize je pomembno dejstvo, da za to, da je neka slovarska enota vstavljena na neko skladenjsko mesto ni nujno, da slovarska enota vsebuje vse oznake, ki jih vsebuje skladenjsko mesto. Tako so lahko zelo nespecifično označene slovarske enote velikokrat vstavljene na neko mesto v odsotnosti bolj specifičnih oblik.[9]

V tem članku bi rada pokazala, da je tudi slovarska enota *-l*, ki sodeluje pri tvorbi opisnega deležnika, ena od neoznačenih slovarskih enot, ki se na zelo različno označena skladenjska mesta vstavi v odsotnosti drugih ustreznih slovarskih enot. V prejšnjem razdelku smo si pogledali skladenjsko zgradbo slovenskih sestavljenih časov za izražanje preteklosti, prihodnosti in pomena perfekta. Če sledimo modelu razpršene morfologije, je postopek do površinske zgradbe teh časov naslednji. Najprej skladnja sestavi strukture, ki v svojih jedrih nosijo morfosintaktične oznake, nakar morfološka ravnina k tem jedrom doda še skladenjska mesta za ujemanje, kar nam skupaj da drevesa v (10–12). Naslednji korak je vstavljanje slovarskih enot, pri čemer se osredotočamo na skladenjsko mesto $Č_2$. Vemo, da na to mesto v vsakem primeru vstavimo slovarsko enoto *-l*, saj se tako v pomenu preteklika, perfekta kot prihodnjika deležnik izgovarja enako (*delala*). Vendar oznake na skladenjskem jedru $Č_2$ niso enotne: pri pretekliku in prihodnjiku je oznaka (D, R), pri perfektu pa (D_R). Če naj na vsa ta mesta vstavimo isto slovarsko enoto (kar tudi naredimo), potem ta slovarska enota ne more biti označena niti z oznako (D, R) niti z (D_R), saj kot taka ne bi mogla biti vstavljena na vsa tri mesta hkrati. Iz tega sledi, da je slovarska enota *-l* neoznačena glede časovnosti in da je njena edina oznaka to, da ustreza mestu za deležnik. Na to mesto je vstavljena, če nobena druga, bolj specifična oblika za deležnik, ne ustreza.[10]

4 Zaključek

V tem prispevku sem poskušala pokazati, da je obrazilo *-l* za opisni deležnik kot slovarska enota morfosintaktično popolnoma neoznačeno glede časovnosti in aspektualnosti in da pomen preteklosti v pretekliških časih prinesejo morfosintaktične oznake v skladenjskih drevesih, kamor je to obrazilo vstavljeno. Tovrstna analiza slovenskega opisnega deležnika na *-l* je še en dokaz, da morfema ne moremo pojmovati kot najmanjše zveze iste oblike in pomena, ampak da moramo upoštevati, da je pomen razpršen med skladenjsko zgradbo strukture, v kateri se morfem nahaja, in dejansko enoto iz slovarja, ki jo na to mesto vstavimo.

---

[9] Naj za ilustracijo navedem primer iz angleščine za glagolske oblike v sedanjiku, kjer je za tretjo osebo ednine slovarska enota *-s*, vse druge oblike pa imajo ničto slovarsko enoto. Če bi na končnico gledali izključno kot na jezikovni znak s pomenom in glasovno verigo, potem bi v tem primeru imeli v slovarju shranjeno eno obliko s funkcijskim pomenom (tj. z morfosintaktičnimi oznakami) *3. os. ednine sedanjik*, tj. slovarsko enoto *-s*, ter pet slovarskih enot za vse ostale osebe in števila, vse z obliko ničte končnice. Teorija razpršene morfologije ta problem reši tako, da privzame slovarsko enoto *-s* z morfosintaktičnimi oznakami za *3os ednine sedanjik* ter ničto slovarsko enoto, ki pa je označena samo za *sedanjik* in se vstavi na sedanjiška skladenjska mesta, ki so označena za katerokoli osebo in število razen za *3os ednine*.

[10] Deležniški obrazili *–č* in *–ši* na to mesto ne moreta biti vstavljeni, saj nosita oznake (glej opombo (1)), ki se razlikujejo od oznak na skladenjskem mestu $Č_2$ v obravnavanih sestavljenih časih. Posledično bi z vstavljanjem teh obrazil bil kršen princip podmnožice v (14).

Literatura

Beard, Robert, 1976: A Semantically Based Model of a Generative Lexical Word-formation Rule for Russian Adjectives. Lg 52. 108–120.
– – 1995: Morpheme-Lexeme Base Morphology. Albany: SUNY Press.
Chomsky, Noam, 1995: The Minimalist Program. Cambridge, MA: MIT Press.
Giorgi, Alessandra, Fabio, Pianesi, 1997: Tense and Aspect. Oxford: Oxford University Press.
Golden, Marija, 2000: Teorija opisnega jezikoslovja 1. Skladnja. Ljubljana: Filozofska fakulteta UL.
Halle, Morris, 1997: Distributed Morphology: Impoverishment and Fission. MIT Working Papers in Linguistics 30. 425–449.
Halle, Morris, Marantz, Alec, 1993: Distributed Morphology and the Pieces of Inflection. V: Hale, K., Keyser, S. J. (ured.): The View from Building 20. Cambridge, MA: MIT Press. 111–176.
Hornstein, Norbert, 1990: As Time Goes By. Cambridge MA: MIT Press.
Jesenšek, Marko, 1998: Deležniki in deležja na -č in -ši. Maribor: Slavistično društvo Maribor.
Marantz, Alec, 1997: No Escape from Syntax: Don't Try Morphological Analysis in the Privacy of Your Own Lexicon. V: Dimitriadis, A., Siegel, L., Surek-Clark, C., Williams, A. (ured.): Proceedings of the 21st Annual Penn Linguistics Colloquium. Philadelphia: Penn Linguistics Club. 201–225.
Marvin, Tatjana, 2002: Topics in the Stress and Syntax of Words. Doktorska disertacija. MIT, Cambridge MA.
Miklič, Tjaša, 2001: Raba slovenskih glagolskih oblik v luči časovnosti, dobnosti, vidskosti in naklonskosti. 37. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. 301–318.
Reichenbach, Hans, 1947: Elements of Symbolic Logic, New York: MacMillian.
Spencer, Andrew, 2001: The Paradigm-based Model of Morphosyntax. Transactions of the Philological Society 99/2. 279–313.
Toporišič, Jože, 2000: Slovenska slovnica. Maribor: Založba Obzorja Maribor.

Summary

The article treats morphological structure of the *l*-participle in Slovene, focusing on the definition of the morpho-syntactic meaning of the suffix *-l*. The author argues that the participial suffix *-l* cannot carry the morpho-syntactic meaning of the verbal past tense, which is confirmed by the numerous environments in which this suffix appears that are not consistent with the meaning of the past tense, e.g., in the complex active verbal form for future tense. The author maintains that this suffix as a lexicographic unit is morho-syntactically unmarked in terms of tense and aspect, but is consigned to the participial position in syntax because other, morpho-syntactically more specifically marked participial suffixes, e.g., *-č* or *-ši*, cannot be consigned to this position. The meaning of particular verbal tenses is brought about by the morpho-syntactic markers in the syntactic trees, where the suffix is positioned.

The study is based on the generative-transformational model as in Chomsky (1995) and the theory of tenses as presented in Giorgi and Pianesi (1997) and in Reichenbach (1947). Within this theoretical framework, the author analyzes the form comprised of the present-tense auxiliary and *-l* participle, which can in Slovene be the past tense or perfect (Toporišič 2000), and the form comprised of future-tense auxiliary, which is in Slovene the future tense. The study shows that the designations of the syntactic positions for the morpheme *-l* are not uniform, i.e., the syntactic positions for the future and past tense are marked as (E, R), while for the perfect

as (E_R). Considering that the morpheme *-l* is assigned to these syntactic positions every time, as the participle is pronounced the same way in all three tense forms (e.g., *delala*), it is possible to conclude that the participial suffix *-l* as a lexicographic unit is morho-syntactically unmarked in terms of tense and aspect.

This analysis of Slovene *-l* participle is just another evidence that the morpheme cannot be considered the smallest union of the same form and meaning, i.e., entirely in the *Saussurean* sense, but it is necessary to take into account that the meaning is dispersed within the syntactic structure in which the morpheme is located and the actual lexical unit that is placed in this structure, which agrees with the principles of the so-called "distributed morphology" (Halle and Marantz 1993, Halle 1997a, Marantz 1997).